

30 år baglæns

Af rektor Ralf Hemmingsen

Der findes aviser i tabloid-format. Og så findes der tabloid-journalistik. Når det gælder dækningen af forskningsområdet, gør Information pt. brug af begge dele. Den ene påståede og såkaldte skandalesag rulles i øjeblikket ud efter den anden.

Senest har Information kastet sig over et arbejdsmarkedspolitisk forskningscenter, FAOS, som bl.a. har været finansieret af fagbevægelsen, arbejdsgiverne og Beskæftigelsesministeriet i flere år. I en leder skoses Københavns Universitet nu for "partiskhed" og urene linjer i ansættelsen af forskerne der. En alvorlig påstand der helt savner dækning i Informations artikler eller virkeligheden.

Lad mig slå det fast med det samme: Eksterne parter kan godt finansiere forskning på KU. Men de kan ikke købe sig til forskningsresultater. Alle forskerne på universitetet har frihed til at vælge deres egne forskningsmetoder og ret til at offentliggøre resultaterne. Hverken den gamle universitetslov eller den nye anfægter det princip. Tværtimod fastslår universitetsloven fra 2003, at "Universitetet har forskningsfrihed og skal værne om denne og om videnskabsetik."

Forskningens uafhængighed er grundstenen i al universitetsforskning og garantien for, at KU kan leve op til det helt overordnede mål om at drive forskning og give forskningsbaseret uddannelse indtil højeste internationale niveau. Man kan kalde det hurra-ord, hvis man vil. Men sentensen har mindst samme værdi for KU, som sætningen "Uafhængig af partipolitiske og økonomiske interesser" har for dagbladet Information.

Information skriver i sin dækning af sagen, at to pågældende forskere ved FAOS "frit optræder" i medierne som professorer ved Sociologisk Institut. Det er ikke korrekt. De ER professorer ved KU. I det øjeblik et projekt bliver en del af universitetets virksomhed, er der tale om et KU-projekt. Det er underlagt samme regler som andre forskningsprojekter uanset finansieringskilde, og der stilles samme krav til deres forskning som for andre fastansatte.

Når det gælder ansættelse af forskere, følger universiteterne statens ansættelsesbekendtgørelse. For de to omtalte forskere på FAOS har det konkret betydet, at de er blevet bedømt fagligt af et bedømmelsesudvalg, før de er blevet ansat. Udvalg som dette sikrer det faglige niveau og vurderer om personerne f.eks. er professorkvalificerede.

Det er som om, Information vil rulle tiden 30 år tilbage. Til tiden før der var offentligt-privat samspil om forskning og ingen væsentlige donationer til universiteterne fra samfundet udenfor. Med den opskrift har universiteterne ingen chance for at opbygge attraktive og internationale studie- og forskningsmiljøer og tiltrække og fastholde den viden og de forskere, Danmark har brug for. Nogle af de fremmeste universiteter i verden som f.eks. Columbia og Stanford er for en stor del privat finansieret. Deres uafhængighed kan næppe beklages.

Information spørger, hvordan universitetet forvalter forskningens uafhængighed, når KU samtidig er afhængig af bevillinger – offentlige og private. Det gør vi ikke mindst ved at lade forskerne optræde og offentliggøre, så de udsættes for professionel kollegial kritik.

En kritisk stillingtagen til universiteternes virksomhed og rolle i samfundet er altid på sin plads. Information ser sig tydeligvis gerne i den rolle. Men man kunne ønske sig, at tabloid-journalistikken udskiftes med en mere fair, oplyst og nuanceret dækning.